

VÁLKA SE SENNOU

...Prost se Sennou se dohodli na taktice, že se v první zatáčce nebudou předjíždět. Jenže Senna úmluvu porušil. Zdůvodnil to takto: „*Když Prost byl na rovince tak pomalý...*“ Dennis nato promluvil Sennovi do duše a požádal ho, aby se Prostovi omluvil.

Od té doby jsou z nich nepřátelé. Rivalita přerostla v nenávist. Sedí-li vedle sebe, neprohodí k sobě ani slovo, musejí-li bydlet ve stejném hotelu, pak je nezbytné, aby je dělilo co nejvíc pater.

Prost o Sennovi říká: „*Je to jen počítač.*“ A Senna o Prostovi: „*Míval jsem před ním respekt, ale ten je fuč.*“

...V zahřívacím tréninku Prost vylétl z dráhy a havarované auto nešlo opravit. V závodě mu najednou stoupla teplota motoru. Už si zoufal, že to daleko nedotáhne. Motor se potom jakoby zázračně uzdravil, ale ještě předtím stačil nakazit své dvojče v Sennově monokoku.

Vítěz byl skromný: „*Měl jsem štěstí, že Senna měl smůlu. Moje vítězství však nic nemění na tom, že momentálně nemám v týmu podporu a že je pro mě těžké týden co týden hledat proti Sennovi motivaci.*“

Ještě před pátečním tréninkem v Le Castellet Prost oficiálně oznámil, že stáj McLaren opouští. Na improvizované minitiskovce dodal, aby se ho přítomní novináři neptali, kam odchází. Již v předchozích týdnech se dvojnásobný mistr světa netajil tím, že nemůže být v jednom týmu se Sennou. Jean-Marie Balestre měl Prostovi za zlé, že si na toto prohlášení vybral zrovna velkou cenu Francie.

V BARVÁCH FERRARI

V Silverstonu přetekl pohár Mansellovy trpělivosti poslední kapkou. Tou bylo další Prostovo vítězství. Zatímco Angličan se za polovinu podniků sezóny navzdory velkým výkonům dočkal jenom třikrát šachovnicového praporku, Prost byl neustále ve hře o titul. Mansell měl proto pocit, že ho Ferrari odstavilo na vedlejší kolej a šlo na ruku Prostovi. Pompézně oznámil, že formuli 1 dává v ale, ale zavázal se, že ve zbytku sezóny pro Ferrari udělá, co bude v jeho silách, a Prostovi se vynasnaží pomoci ke čtvrtému titulu. Kdekdo Mansella přemlouval, aby své rozhodnutí odvolal. Bernie Ecclestone řekl: „*Radši bych se díval na Mansella, který svou bojovností přitahuje diváky, než na Prosta, který je z diváckého hlediska svou metodikou a předvídatelností nudný.*“ Prost se zase přikláněl k tomu, aby se respektovala jezdcova vůle. Když se ho zeptali, co by tomu řekl, kdyby k Ferrari přišel za Mansella Senna, Francouz se zatvářil zhnuseně: „*Pak by bylo u Ferrari volné další místo; já bych skončil taky.*“

Prost běsnil, kudy chodil: „*Ještě v pondělí a v úterý jsem ve Fioranu trénoval speciálně starty a testoval motor a převodovku se správnými otáčkami. A pak o všechno přijdu hned po startu! Teď už na titul nemyslím. Už nemám šanci, a tím ani motivaci...*“ Stejně jako v roce 1983 u Renaultu,

kdy mu titul unikl, se malý Francouz zlobil na všechny kolem, ale nejvíc na svého druha v týmu: *„Je to můj partner, ale vůbec mi nepomáhá, abych se stal mistrem světa. Mansellův start mi pokazil celý závod. A vedení Ferrari udělalo chyby. Tahle stáj není schopna mistrovství vyhrát.“*

Po týdenní bouři, kterou mistr světa rozpoutal, se celý tábor Ferrari radoval; svítla mu nová naděje. Co říkal „profesor“ o týden dřív, najednou neplatilo. Pochvaloval si Mansella, že mu po výjezdu z boxů okamžitě udělal místo, i celý tým za cílevědomou a kolektivní práci.

V Suzuce se čekal napínavý souboj a všichni si přáli, aby rozhodnutí padlo v cíli závodu, a ne za zeleným stolem jako rok předtím.

Rozuzlení však přišlo dřív, než se kdo nadál. Už v nájezdu do první zatáčky. Prost měl rychlejší start, potom však z ideální stopy vybočil doprava a křížoval vnitřní stopu, po níž ho dojížděl Senna. Ten byl netrpělivý, viděl skulinu, kudy mohl Prosta podjet a vybrzdít, a nelámal si hlavu s jeho manévrem. Nepřibrzdil, a v mžiku oba vířili prach v záchytném prostoru. Pro Prosta to bylo asi jako přepadení Pearl Harboru. Tak se cítil zaskočen. Tvrdil, že Sennu vůbec neviděl. Vlastně se opakovala scéna z předcházejícího ročníku VC Japonska, jenom důsledek byl opačný. Tehdy vzájemná kolize kandidátů na titul vyhovovala Prostovi, nyní Sennovi. Kdo byl na vině a zda v tom byl úmysl, o tom se diskutuje dodnes. Fakt je, že oba jezdci vystoupili z vozu v naprostém pořádku a disciplinovaně „místo činu“ opustili. S tím rozdílem, že jeden jako poražený, druhý jako nový mistr světa. I když v tu chvíli to ještě nebylo jisté. Prost doufal, že bude závod zastaven a start se bude opakovat. Jenže tentokrát se přepočítal. Nepomohl mu ani jeho „anděl strážný“, Balestre. Obhájce titulu jako by si neuvědomil, že když Sennovi uzavře cestu, ten v dané situaci necouvne.

Duel o titul mistra světa přerostl ve válku slov. Smír, uzavřený v Monze, trval velice krátko, ti dva spolu už zase nemluvili. Jenom na sebe házeli špínu. Prost nešetřil obviněními na adresu Senny. A měl důvod se cítit poškozený. *„Nehodlám nadále závodit s nezodpovědnými lidmi, kteří neváhají dávat v sázku život, jen aby získali titul! Viděl, že mi vyšel start a že moje auto je lepší než jeho, tak nemohl počítat, že by tenhle závod vyhrál. Proto mě naboural. Je to otřesný příklad pro mládež celého světa. Ta si teď musí myslet, že se dá všeho dosáhnout silou.“*

Věděl jsem, že Senna bude riskovat víc než jindy. Nebrzdil jsem, letmo jsem se podíval do zrcátka... byl za mnou pěkně daleko. Omylem jsem ho řadil k lidské rase. Je to šílenec. Jak jsem říkal už několikrát, myslí si, že když věří v boha, je nesmrtelný. Já jsem bojoval tvrdě, ale čestně. On teď ukázal svou pravou tvář. Z formule 1 udělal válku. Za titul by dal život. Já ne. Tak důležitý pro mě není. Já se obejdu i bez něj. Senna ne. Ten nemá nic jiného.

Nejde mi o to, že jsem šampionát prohrál. To už se mi stalo víckrát. Ale ne takovým způsobem! Něco se musí změnit. Mám pocit, že dnes je ve formuli 1 dovoleno všechno. Takováhle formule 1 mi může být ukradená.

V budoucnosti bude v každém týmu jeden jezdec, který bude bojovat o titul, a druhý, který bude nasazován jako likvidátor.“

Senna se hájil odvoláním na horší startovní pozici. *„Kdyby mi vyhověli, jsem si jistý, že by k nehodě nedošlo.“* A pokračoval: *„Nemůžu nést zodpovědnost za Prostovo jednání. Udělal velkou chybu, že mě ignoroval, zavřel mi cestu. Nejdřív vyvolal dojem, že mi nechává dost místa, ale pak mě zablokoval. Vždyť už jsem byl pravými koly na trávníku. Musel si uvědomit, že mám větší zrychlení. Byla to běžná nehoda, jaké se v závodech stávají. Riskoval něco, co pro něj muselo dopadnout zle. A taky dopadlo. Prostě se přepočítal, udělal chybu. Jsem snad za něj zodpovědný já?*

On má jako vždycky svá vysvětlení. Snaží se mě zničit, ale to se mu nepodaří. Ví, co mám dělat, a můžu se vykašlat na to, co říká. V Suzuce jsem se stal poprvé mistrem světa, další rok mě o druhý titul okradli, tak teď jsem ho dostal zpátky.“

Senna stále nemůže zapomenout na Suzuku 1989, i když popírá, že o rok později šlo o odvetu. A Dennis v kufříku neustále nosí fotografie zachycující kolizi v Suzuce v roce 1989. *„Nikdy, nikdy nezapomenu, co se tehdy stalo.“*

A jak to viděli nezúčastnění pozorovatelé? Přes sto tisíc diváků v Suzuce a milióny u televizních obrazovek se cítilo podvedených tím, že po pár sekundách bylo po boji. Fiorio se dovolával spravedlnosti: *„Je to skandál, že pořadatelé závod nezastavili!“* Popravdě řečeno, důvod k tomu neměli, protože havarovaná auta neohrožovala ostatní jezdce.

Jedním z nejbližších svědků byl Berger: *„Nechápal jsem, proč to Prost nevzdá, proč jede pořád dovnitř. Na to musel Senna čekat. Nijak líp se to pro něj nemohlo vyvinout.“* Na otázku, kde Senna zajel svou nejlepší velkou cenu, Berger bez rozmyšlení cynicky odpověděl: *„V Suzuce.“* Podobně mluvil i Jackie Stewart: *„Alain jel ve stopě, nad níž by se i andělé jenom vznášeli. Byla to docela normální nehoda.“* I Nannini, kterého Senna vyštouchl z dráhy v Hungaroringu, se zastával Brazilce: *„Vážím si ho, protože je to velký jezdec. Lidi ho dost kritizují, ale pořád je lepší se dívat na něj, jak závodí, než na Prosta, který jen čeká, až ti před ním budou mít trable. Kdyby byl Senna diskvalifikován, šampionátu by to nijak neprospělo.“* Nejostřejší komentář měl James Hunt, mistr světa z roku 1976: *„To Prostovo věčné naříkání už nesnesu. Jezdí jako stará bába, a už by se měl konečně přestat chovat jako trucovitý frocek.“*

Jean-Marie Balestre hovořil o skandálu. Novináři na Sennu pořádali hotovou štvanici. Psali o úmyslném, likvidačním faulu, jaký se v jiných sportech trestá vyloučením, kdežto ve formuli 1 vynáší titul mistra světa. O Sennovi se vyjadřovali jako o pirátovi, o nepolepšitelně posedlém, nesvědomitém, neúprosném, nemilosrdném, chladnokrevně vypočítavém, neotesaném, nečestném závodníkovi s brutálním a bezohledným jezdeckým stylem. Jeho manévr byl prý slabomyslný a nepochopitelný.

Je jenom škoda, že takto vyvrcholil ročník, který přinesl řadu krásných závodů.

Prost v Adelaide ze začátku do Senny šil: *„Ztratil jsem před ním všechnen respekt. Umím odpouštět, ale nezapomínám. A jestli ten nebezpečný styl jízdy nezmění, budu opravdu muset uvažovat o odchodu.“*

Senna se nenechal vyvést z míry: *„Mně to žádné problémy nedělá. Ty má jen Prost. Kritizuje všechno, co mu přijde do cesty. Když jsme ještě byli spolu u McLarenu, stěžoval si v roce 1988 na mě, potom na Hondu, v roce 1989 zase na mě a pak znovu na Hondu. Potom mě osočoval, odešel, nadával na svůj tým, teď kritizuje výrobce pneumatika opět mě, dál Bergera a Alesiho, svůj tým, své vedení, ke konci Mansella – a zase mě.“*

Za celý víkend se Prost se Sennou střetli na dráze jenom v kvalifikačním tréninku. Zato slovní potyčka přerostla ve válku. Krize se rozmohla: francouzský ministr sportu Roger Bambuck na Balestra naléhal, aby se pohár pro mistra světa nepředával. Přisolil si i předseda Ferrari Piero Fusaro, nemlčel ani Fiorio. Přes noc byla ustavena bezpečnostní komise FISA pověřená analýzou všech nehod a kolizí za rok 1990. Senna vždy reagoval bez váhání: *„Všechna obvinění pocházejí od Prosta. Pořád proti mně všechny poštvává.“*

„Odejdu, až nastane ta pravá chvíle,“ prohlásil. *„Kromě Ferrari pro mě jiný tým neexistuje. Jinde bych dnes motivaci nenašel. Ten jediný mě po odchodu od McLarenu dokázal znovu vyburcovat. Po skončení sezóny 1991 budu mít za sebou dvanáct let závodění ve formuli 1. A je to pořád těžší. Když jsem v 25 začínal, po pár testech jsem měl každý den hrozně času na tenis. Tenkrát jsem si myslel, že v 35 mi dá můj práce, abych se udržel ve vrcholné formě, ale ve skutečnosti musím makat víc. Musím víc testovat, dělat na autě a bavit se víc s lidmi, novináři a sponzory. Tyhle vyšší a vyšší nároky přicházely v době, kdy jsem potřeboval víc odpočívat, abych si udržoval správnou fyzickou kondici. Potřebuju vysadit a psychicky i fyzicky si ulevit při golfu a jiných sportech. Proto když vypadnu ze závodní dráhy, vůbec o závodech nemluví. Myslím úplně na jiné věci.“*

Prost za léta působení ve formuli 1 dosáhl řady rekordů. Stíhal je takovým tempem, jako by nebylo žádné zítra.

Jeho vysvětlení zní: *„Statistiky jsou moc důležité, ale ne že bych na ně myslel v jednom kuse. Samozřejmě, že rád vidím svoje jméno v tabulkách, a vždycky když vyhraju, říkám si: tak, a mám další čárku. Mým velkým cílem je vyrovnat Fangióv rekord pěti titulů. To by byl panečku zápis do statistických tabulek!“*

Po získání prvního titulu Prost mluvil takhle skepticky: *„Mám velký strach. Pochopil jsem, že je to dobré. Je nutné strach poznat, aby se člověk naučil nestrkat zbytečně hlavu do nebezpečí. Určitě mám strach z porážek, mám strach, že budu mít nehodu, mám strach, že zestárnu, mám strach, že zůstanu sám, mám strach z chudoby. Jsem mistr světa, a mám strach...“*

Dnes má strach ještě z jedné věci. Bojí se dne, kdy z kolotoče formule 1 vypadne, protože dobře ví, že se okamžitě stane minulostí. *„Je to vždycky smutné, když sportovec stárne. Nedávno jsme v Americe mohli pozorovat, jak lidi odepisují dva velké tenisty, Beckera a Lendla, kvůli tomu, že prohráli s mladšími.“*

To je stejné ve všech sportech. Víte, Francouzi na to mají rčení strčit starcům hlavu pod vodu. Prostě je odepsat.

Než ale někdo začne mluvit o nových Prostech, McEnroe, Lendlech nebo Beckerech, musí nováček nejdřív ukázat, zač stojí, co v něm je.

Když přijdou mladší, lidi vždycky zapomenou, co dokázali ti starší. Z těch se stávají legendy. Právě proto chci dosáhnout co nejvíc rekordních výsledků. Takových, jaké nikdo jen tak nepřekoná.“

UKRAJKA